نگاه بیرون

فساد و طایفه‌گرایی در عراق

● همزمان با تشکیل کمیته وزارتخانه‌های دفاع و کشور، کمیته امنیت و دفاع مجلس نیز در عراق تشکیل شد تا برای شناسایی ریشه‌های فساد در نهادهای نظامی عراق همکاری کند. در همین زمینه یک کارشناس امنیتی می‌گوید مساله فساد در بین نیروهای عراقی بسیار فراتر از آن چیزی است که اعلام شده و تعداد متهمان این پرونده‌ها در بین نیروهای ارتش و امنیتی به ۸۰هزارمورد نیز می‌رسد. چندی پیش وقتی «حیدر العبادی» نخست‌وزیر عراق گفت، حدود ۵۰هزار سرباز فضایی در ارتش عراق حضور دارند، تقریبا هیچ‌یک از سیاستمداران عراقی و ناظران امور در این کشور شگفت‌زده نشدند زیرا همگان تقریبا از این مساله حتی از ابتدای دوران تشکیل ارتش عراق خبر داشتند. به همین دلیل افشاگری العبادی هرچند امر تازه‌ای نبود، اما اقدامی جسورانه به شمار می‌رفت که «نوری المالکی» نخست‌وزیر سابق عراق طی هشت‌ساله گذشته بر آن سرپوش نهاده بود. العبادی در دیداری که با تعدادی از نمایندگان مجلس داشت از ۵۰هزار سرباز فرضی در بین چهارلشکر عراق پرده برداشت و تاکید کرد: «در یک‌دوره زمانی کوتاه، یعنی تقریبا یک‌ماه، دولت او توانسته نام ۵۰هزار سرباز فضایی را استخراج کند که در چهارلشکر عراقی نامشان هست اما از خودشان خبری نیست.» در عراق لفظ «فضایی» را برای کسی به کار می‌برند که نامش در فهرست حقوق‌بگیران ارتش وجود دارد اما خودش در واقعیت، حضوری ندارد. برخی در همین رابطه ارتش عراق را متهم به رویکردهای طایفه‌ای می‌کنند و می‌گویند این ارتش که در دوران اشغال این کشور توسط آمریکا تاسیس شد، چنین رویکردی را همواره داشته است. در ارتش بسیاری از سمت‌های ارشد در رده فرماندهی به افراد خاصی داده می‌شد که مورد تایید دولت نوری المالکی بودند.

ارقام اولیه

«عبدالعزیز حسن» که یک عضو کمیته امنیت و دفاع مجلس است، می‌گوید: ارقامی را که العبادی اعلام کرد، تنها ارقام اولیه است. به گفته او، این اسامی زمانی استخراج شد که دولت العبادی اعلام کرد هرکس می‌خواهد حقوق بگیرد باید خودش حضور داشته باشد. حسن تاکید می‌کند این ۵۰هزارنفری که اسامی آنها اعلام شده یا مرده‌اند یا کشته شده‌اند. برخی نیز هستند که نیمی از حقوق‌شان را می‌گیرند و درعوض طبق مجوزهایی حضور پیدا نمی‌کنند. در این میان اسامی افرادی نیز هست که در بین نیروهای ارتش اصلا وجود خارجی ندارند. عبدالعزیز حسن اشاره می‌کند برای تحقیق در این‌باره کمیته‌هایی از سوی وزارتخانه‌های کشور و دفاع تشکیل شده است تا معلوم شود چه کسانی مسوول این فساد اداری و مالی هستند. بعد از آن طبق قوانین عراق باید در قوه‌قضاییه به این پرونده‌ها رسیدگی شود. او با بیان اینکه چنین اتفاقاتی در دوران هشت‌ساله نخست‌وزیری نوری‌المالکی افتاده، می‌گوید باید دولت او در این زمینه پاسخگو باشد زیرا خسارت زیادی به بیت‌المال زده شده است. با این حال، به نظر می‌رسد اوضاع از این هم بدتر باشد زیرا «وهاب الطایی» که یک کارشناس امنیتی است، این رقم را تا حدود ۸۰هزارنفر می‌داند و می‌گوید در بین دستگاه‌های نظامی و امنیتی حدود ۸۰هزارنفر هستند که ماهانه بیش از هشت‌میلیون‌دلار حقوق می‌گیرند.

دلایل شکست

منتقدان با اشاره به این اسامی فضایی، یکی از دلایل ناتوانی و شکست ارتش عراق در برابر حملات تشکیلات داعش را همین فساد می‌دانند و معتقدند این مساله تا حدود زیادی موجب شده ارتش نتواند در مقابل تروریست‌ها مقاومت کرده و مناطق زیادی از عراق به دست آنها افتاد. بنابراین با بررسی ریشه‌های این فساد معلوم می‌شود احزاب سیاسی و افسران عالیرتبه نقشی اساسی دارند و دولت قبلی نیز به دلیل ضعف‌هایی که داشت قادر به پیگیری امور نبود. «ولید المحمدی» که یک نماینده دیگر مجلس است در گفت‌وگو با «الجزیره» به این نکته اشاره می‌کند که نخست‌وزیر طبق قانون فرمانده کل نیروهای مسلح بوده و باید در این‌باره پاسخ دهد، او اجازه نمی‌داد فرماندهان نظامی برای پاسخگویی به مجلس فراخوانده شوند. او باوجود علم و اطلاعی که داشت، هیچ‌گونه تدبیری برای افسرانی که حقوق‌های توهمی می‌گرفتند، اتخاذ نکرد. او در مورد نقش احزاب سیاسی در این‌باره می‌گوید اسامی این افراد از سوی احزابی در خارج از دولت داده می‌شد و به این وسیله حقوق شهروندان عادی را پایمال می‌کرد. به‌گفته او، همین فساد در بین نهادهای نظامی کشور را به «ویرانی» کشاند. وضعیت امنیتی عراق به‌جای اینکه بهبود پیدا کند، روزبه‌روز بدتر شد تا اینکه تشکیلات داعش از این فرصت استفاده کرد و توانست مناطق مهمی از خاک عراق را اشغال کند. نمایندگان مجلس تاکید دارند دولت حیدر العبادی در پیگیری قضایای مربوط به فساد جدی است. او قصد دارد به‌ویژه فساد را دووزارتخانه کشور و دفاع ریشه‌کن کند؛ وزارتخانه‌هایی که در آنها می‌توان هزاران‌نفر از این افراد فضایی را شناسایی و پیدا کرد.

مردم از دستگیرشدگان حمایت کردند

بازداشت ۲۰ روزنامه‌نگار و مخالف دولت در ترکیه

سردبیر روزنامه تودیززمان در محاصره مردم، عکس: EFE

شاید تنها یک خاکریز دیگر باقی مانده باشد تا با فتح آن، عطش سیری‌ناپذیر «رجب‌طیب اردوغان» رییس‌جمهوری ترکیه، برای انحصار قدرت در صحنه سیاسی آن کشور، تا حدودی آرام بگیرد. اما اردوغان و حزب متبوع او، «عدالت و توسعه» کار سختی در پیش دارند. در حالی که به نظر می‌رسد سایه تهدید جنبش «گولن» که به اذعان دولت، در ساختار نظامی و قضایی ترکیه ریشه دوانده، به این آسانی از سپهر سیاسی آن کشور رخت برنخواهد بست، اما بازداشت فله‌ای روزنامه‌نگاران و اصحاب رسانه‌های حامی «فتح‌الله گولن» رهبر مذهبی و در تبعید «جنبش گولن» نشان از عزم اردوغان بر تحقق وعده خود مبنی بر تعقیب ارکان سازمانی جنبش «خدمت» دارد. به گزارش خبرگزاری «آناتولی»، عملیات گسترده پلیس ترکیه در روز گذشته و یورش به مقر رسانه‌های نزدیک به «فتح‌الله گولن» در ۱۳شهر ترکیه، به بازداشت دست‌کم ۲۳نفر انجامیده است. دفاتر روزنامه «زمان» و شبکه تلویزیونی «سامان‌یولو» در حالی روز گذشته هدف یورش همزمان پلیس ترکیه قرار گرفتند که گزارش‌ها حاکی از آن است که دادستان عمومی شهر استانبول حکم بازداشت ۳۲نفر، از جمله تعدادی افسر پلیس را صادر کرده است. «توفان ارگودور» رییس پلیس اسبق استانبول در شاخه مبارزه با تروریسم و «موکلو ایکیزوگلو» رییس سابق شاخه جنایات سازمان‌یافته در پلیس این شهر از جمله بازداشت‌شدگان روز گذشته هستند. یورش پلیس به دفتر شبکه تلویزیونی سامان‌یولو در ساعات آغازین روز گذشته نیز بازداشت «هدایت کاراچا» مدیر این گروه رسانه‌ای و تعدادی از تهیه‌کنندگان، نویسندگان و کارگردانان این شبکه را در پی داشته است. این در حالی است که جدای از استانبول، شهرهای آنکارا و وان نیز صحنه عملیات سازماندهی‌شده نیروهای امنیتی علیه روزنامه‌نگاران مخالف دولت بوده‌اند که پس از بازداشت، به استانبول منتقل شده‌اند. اما پلیس استانبول برای یورش به دفتر روزنامه «زمان» و بازداشت «اکرم دومانلی» سردبیر این روزنامه حامی «گولن» با سد معترضانی مواجه بود که از ساعات اولیه روز یکشنبه و برای جلوگیری از هرگونه حمله احتمالی به دفتر روزنامه، در اطراف آن تجمع کرده بودند. افشای زودهنگام جزییات زمانی و مکانی عملیات پلیس ترکیه برای بازداشت ۴۰۰نفر، از جمله ۱۵۰روزنامه‌نگار، در یک حساب «توییتر» منتسب به حلقه گولن سبب شده بود تا حتی با وجود ادعای آتی این حساب مبنی بر لغو عملیات پلیس، تعداد کثیری از حامیان گولن با شعار «مطبوعات آزاد خاموش نمی‌شوند»، در جلو دفتر مرکزی روزنامه زمان در حومه استانبول گردهم آیند. اکرم دومانلی، سردبیر روزنامه نیز با حضور در جمع معترضان، از سیاست‌های سرکوبگرانه دولت انتقاد کرده و بر آمادگی خود برای رویارویی با نیروهای امنیتی خبر داد. حساب «توییتر» شخصی او چندساعت بعد خبر بازداشت او را تکذیب کرد. این در حالی است که «بالنت کنس» دبیر روزنامه انگلیسی‌زبان «تودیززمان»، در گفت‌وگو با «رویترز» اعلام کرده نیروهای پلیس برای ورود به دفتر روزنامه حکمی در دست داشته‌اند که روزنامه‌نگاران بازداشتی را به ایجاد تشکیلاتی برای فشار بر دولت و به دست‌گرفتن حاکمیت متهم کرده است. گفته می‌شود اتهام اصلی بازداشت‌شدگان و باقی متهمانی که قرار بازداشت آنان نیز صادر شده، جعل اسناد و شواهد و طرح توطئه علیه سازمانی موسوم به تحسین است که ۱۲۲نفر از اعضای آن در سال ۲۰۱۰ و طی عملیاتی گسترده به اتهام ارتباط با القاعده بازداشت شده بودند. «مهمت دوغان» یکی از رهبران ارشد این سازمان که با نام «مولا محمد» شناخته می‌شود، از مخالفان ایدئولوژیک «جنبش گولن» بود که پس از بازداشت در سال ۲۰۱۰، ۱۷ماه را در زندان سپری کرد. اما به نظر نمی‌رسد موج جدید بازداشت روزنامه‌نگاران و اصحاب رسانه در ترکیه زیر سایه سنگین سکوت مقامات حزب عدالت و توسعه از جمله معاون نخست‌وزیر و وزیر کشور که هرگونه اظهارنظری را به پس از خاتمه‌یافتن تحقیقات قضایی موکول کرده‌اند، ریشه در شکاف عمیق ایجادشده بین حزب حاکم و جنبش گولن نداشته باشد؛ شکافی که از اواخر سال گذشته میلادی و در پی رسیدگی به پرونده فساد مالی دولتی، این دویار قدیمی را به دشمنانی خونین بدل کرد. دسامبر سال گذشته بود که پلیس ترکیه ۹۱نفر، از جمله تعدادی از اعضای کابینه دولت و فرزندانشان را به اتهام فساد مالی بازداشت کرد. اردوغان نیز که با استعفای سه‌وزیر خود مواجه بود، انگشت اتهام را به طرف «فتح‌الله گولن» و حامیان پنهانش نشانه رفت که به‌نظر او در تلاش بودند با تشکیل ساختاری موازی در رسانه‌ها، دستگاه پلیس و نظام قضایی، دولت او را طی کودتایی برکنار کنند. تصفیه و برکناری بسیاری از قضات و مقامات پلیس، از جمله رییس‌پلیس شهر استانبول و اعمال تغییرات ساختاری در نظام قضایی و امنیتی ترکیه به منظور افزایش نظارت دولتی تنها بخشی از واکنش اردوغان و هم‌حزبی‌های او به افشای پرونده فساد دولتی است. حال به نظر می‌رسد دولت عزم خود را جزم کرده تا در عملیاتی گسترده سومین رقیب خود، یعنی رسانه‌ها را نیز از صحنه به‌در کند؛ اقدامی که از سوی جبهه مخالفان، همچون حزب جمهوریخواه خلق، به کودتا تعبیر شده است.

استعفا از نخست‌وزیری

«لوران لاموس»، نخست‌وزیر هاییتی تسلیم فشارها شد و استعفا کرد تا با تشکیل دولتی جدید، راه را برای برگزاری انتخابات به تاخیرافتاده محلی و قانونگذاری باز کند. او گفت: می‌توانیم بگوییم ما به نتیجه رسیدیم و می‌رویم. **(رویترز)**

طلاق «شاهدخت»

شاهدخت «سریراسمی»، همسر ولیعهد تایلند عنوان سلطنتی خود را کنار گذاشت؛ اقدامی که به ۱۳سال زندگی مشترک با «ماها واجیرالنگکورن» ولیعهد این کشور پایان می‌دهد. چندنفر از اقوام نزدیک به شاهدخت به اتهام فساد بازداشت شده بودند. **(خبرگزاری فرانسه)**

احتمال ائتلاف با «نتانیاهو»

«آویگدور لیبرمن»، وزیر خارجه اسراییل و موسس حزب «اسراییل خانه ماست» احتمال ائتلاف میان حزبش با حزب لیکود به رهبری «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر این رژیم یا با حزب «کار» به رهبری «اسحاق هرتزوگ» پس از انتخابات «کنست» را بعید ندانست. **(روسیه‌الیوم)**

خبر

انتقال سلاح «داعش» از «موصل» به سوریه

● گروه تروریستی «داعش» مقادیری از تسلیحات خود در «موصل» را به سوریه منتقل کرده است. «سعد البدران» یکی از شیوخ عشایر موصل در گفت‌وگو با روزنامه فرامنطقه‌ای «الحیات» گفت: ««داعش» طی دو روز گذشته، خسارات زیادی را در صفوفش متحمل شده است.»این خسارات پس از آن محقق شد که نیروهای ائتلاف بین‌المللی ضد«داعش» مواضع آنان را هدف قرار دادند و اخبار متعددی درباره پیشروی‌های نیروهای پیشمرگه در مرزهای سوریه در نزدیکی گذرگاه «ربیعه» و هماهنگی با شیوخ عشایر «شمر» در منطقه منتشر شد. بر اساس این گزارش، در پی پیشروی‌های ارتش عراق با حمایت نیروهای ائتلاف، پیشمرگه و عشایر، داعش میزان زیادی از تسلیحات و تجهیزات نظامی‌ای را که از مقرهای اشغال‌شده ارتش عراق به غنیمت گرفته بود، به سوریه منتقل کرد.

تظاهرات هزاران لهستانی علیه نتایج انتخابات

● هزاران نفر از حامیان حزب اپوزیسیون محافظه‌کار لهستان، در اعتراض به نتایج انتخابات اخیر شهرداری‌ها که رهبری این حزب، آن را «نادرست» می‌خواند، دست به راهپیمایی زدند.به گزارش «آسوشیتدپرس»، انتخابات شهرداری‌های لهستان در نوامبر ۲۰۱۴ با مشکلاتی از قبیل اختلال در سیستم رایانه‌ای اعلام نتایج همراه بود و باعث شد تا بسیاری از آرا نامعتبر اعلام شوند اما گزارشی از نامعتبربودن نتایج آرا اعلام نشد. منتقدان «یاروسلاو کاچینسکی» رهبر حزب اپوزیسیون محافظه‌کار لهستان، او را به‌خاطر ادعای «نادرستش» درباره «بی‌اعتبار»بودن نتایج این انتخابات متهم کرده‌اند. آنها می‌گویند کاچینسکی با این ادعاها در پی تحریک مردم و ارتقای جایگاه حزبش در انتخابات سال آتی است. اما حامیان او در ورشو، پایتخت، دست به راهپیمایی اعتراضی زده و شعار «در حمایت از دموکراسی» و «تکرار انتخابات» سر دادند. حزب محافظه‌کار «عدالت و قانون» در این انتخابات، موفق شد اکثریت آرا را کسب کند اما با توجه به شیوه‌ای که کرسی‌ها تقسیم می‌شوند، کمتر از حزب حاکم «پلتفرم» مدنی کرسی شهرداری‌ها را به دست آورد.

اعتراضات سراسری در شهرهای مختلف ایالات متحده

آمریکایی‌ها به خیابان بازگشتند

دوباره به خیابان آمدند؛ پس از یک خانه‌نشینی کوتاه؛ حضوری این‌بار گسترده‌تر در مهم‌ترین و بزرگ‌ترین شهرهای ایالات‌متحده در روزی که آن را «روز مقاومت» نامیدند. نیویورک، واشنگتن و چندین‌شهر کوچک و بزرگ دیگر صحنه تظاهرات آمریکایی‌هایی بود که به خشونت پلیس و کشته‌شدن شهروندان سیاهپوست غیرمسلح اعتراض می‌کردند. افسران قاتل «مایکل براون» و «اریک گارنر» در دوهیات‌منصفانه جداگانه تبرئه شدند؛ حکمی که اعتراضاتی فراگیر را در پی داشت و تنش‌های نهفته بر سر بی‌عدالتی نژادی و خشونت پلیس را به سطح آورد. در همین راستا روز شنبه، شهرهای واشنگتن، نیویورک، بوستون، سانفرانسیسکو و اوکلند کالیفرنیا شاهد بزرگ‌ترین راهپیمایی‌ها بودند. به گزارش گاردین، با وجود آنکه اعتراضات ماساچوست و اوکلند عمدتا آرام و صلح‌آمیز بود، اما در بوستون که حضور گسترده پلیس محسوس بود، بیش از ۲۰نفر بازداشت شدند. بنابر گزارش‌ها، خانواده‌های «تریون مارتین»، «مایکل براون»، «تمیر رایس»، اریک گارنر و تعدادی دیگر از افراد کشته‌شده توسط پلیس در تجمع بزرگی که در واشنگتن برگزار شد، سخنرانی کردند. واشنگتن در حالی یکی از شلوغ‌ترین روزهای اعتراضی خود را پشت‌سر گذاشت که حدود ۴۰۰نفر با اتوبوس از شهر فرگوسن خود را به این شهر رسانده بودند. فرگوسن همان شهری است که مایکل براون، ۱۸ساله در ماه آگوست با شلیک گلوله پلیس از پای درآمده و از همان زمان صحنه اعتراضات گسترده مردمی بود. مادر مایکل براون با حضور در میان جمعیت و در حالی که مردم بی‌امان به او می‌گفتند که دوستش دارند، از حمایت مردم تشکر کرد. او رو به مردم گفت: «چه جمعیت عظیمی، اگر آنها این جمعیت را ببینند و کاری نکنند، دیگر نمی‌دانم ما چه کاری می‌توانیم کنیم.» مادر اریک گارنر نیز روز گذشته را لحظه‌ای تاریخی خواند و گفت: «به جمعیت نگاه کنید، سیاه، سفید، از همه نژادها، از همه دین‌ها اینجا حضور دارند. ما باید همیشه اینچنین در کنار هم باشیم.» اریک گارنر مرد سیاه‌پوست ۴۳ساله‌ای بود که پس از آنکه یک افسر پلیس سفیدپوست نیویورک، دستش را برای بازداشت او دور گلویش حلقه زد، درگذشت. او پیش از مرگ، چندبار فریاد زد: «نمی‌توانم نفس بکشم»؛ جمله‌ای که حالا به شعار اصلی معترضان تبدیل شده است. معترضان همچنین به مرگ مایکل براون، نوجوان ۱۸ساله و سیاه‌پوست، توسط «دارن ویلسون» افسر سفیدپوست پلیس میسوری اعتراض دارند. ویلسون نیز توسط هیات‌منصفه بدوی بی‌گناه شناخته شد. از آن هنگام تاکنون، شهرهای مختلف آمریکا صحنه راهپیمایی‌ها، تجمعات و گاه آشوب‌ها و درگیری‌هایی بوده است. گزارش سی‌ان‌ان و دیگر رسانه‌های خبری آمریکا حاکی از آن است که راهپیمایان به تصمیم هیات‌منصفه‌های بدوی در نیویورک و میسوری در بی‌گناه‌شناختن دوافسر پلیس سفیدپوست که طی ماه‌های گذشته دومرد سیاه‌پوست غیرمسلح را به قتل رسانده‌اند، اعتراض دارند.

حزب «لیبرال‌دموکرات»، پیروز انتخابات ژاپن

«شینزو آبه» نخست‌وزیر کنونی ژاپن، موفق شد بار دیگر در انتخابات پارلمانی این کشور پیروز شود. به گزارش «آسوشیتدپرس»، حزب «لیبرال‌دموکرات» ژاپن پیروزی بزرگی در این انتخابات کسب کرده و توانست به آسانی اکثریت خود را در مجلس نمایندگان این کشور متشکل از ۴۷۵کرسی حفظ کند. طبق گزارش‌های منتشرشده، میزان مشارکت مردمی کمتر از انتخابات سال۲۰۱۲میلادی بود. حزب «لیبرال‌دموکرات» در بیشتر سال‌های پس از جنگ‌جهانی‌دوم قدرت را در ژاپن در دست داشته و اگرچه نتوانسته به‌تنهایی اکثریت دوسومی به دست آورد اما توانسته این کار را در ائتلاف با حزب «کومیتو» انجام دهد. آبه که خواستار برگزاری انتخابات زودهنگام برای مجلس عوام کشور شده بود، خواهان آن است که بتواند حکم جدیدی برای راهبرد اقتصادی خود به منظور سیاست‌های پولی تسهیل شده، محرک‌های مالی و اصلاحات ساختاری به دست آورد. اکنون او می‌تواند با استفاده از این پیروزی بزرگ که ظاهرا به‌دلیل حضور کم رای‌دهندگان به دست آمده اصلاحات اقتصادی دردناک خود را اجرا کند، اما درعین‌حال می‌تواند توجه بیشتری صرف دستور کار محافظه‌کارانه‌اش که شامل بازبینی قانون‌اساسی صلح‌طلبانه ژاپن برای کم‌کردن از محدودیت‌های ارتش است، کند. آبه، دوسال پیش قدرت را در ژاپن به دست گرفت و متعهد شد تا اقتصاد رو به رکود را احیا کرده و موضع متزلزل ژاپن را تثبیت کند. بسیاری معتقدند درخواست آبه برای برگزاری این انتخابات زودهنگام به دلیل جلب حمایت شهروندان ژاپنی برای اصلاحات اقتصادی موردنظرش بوده است.